

**UCHWAŁA NR/2022
RADY GMINY NIEGOWA**

z dnia grudnia 2022 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Niegowa na 2023 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 1, ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) **Rada Gminy Niegowa uchwala, co następuje:**

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Niegowa na 2023 rok stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Niegowa.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Gminny Program
Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
w Gminie Niegowa na 2023 rok**

Spis treści

1. Wstęp
2. Diagnoza problemów społecznych w Gminie Niegowa
3. Realizatorzy Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Niegowa
5. Wykaz działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Niegowa
6. Preliminarz budżetowy na 2023 rok

1. Wstęp

Spśród licznych problemów społecznych, jakie występują w naszym kraju, problemy związane z alkoholem oraz coraz częściej pojawiające się problemy narkotykowe jak i uzależnienie behawioralne, mają szczególne znaczenie. Wynika to przede wszystkim z rozmiarów tego zjawiska oraz społecznych i ekonomicznych kosztów. Konsumpcja alkoholu ma istotny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne zarówno jednostek, jak i rodzin, a jej konsekwencje dotyczą nie tylko osób pijących szkodliwie, ale wpływają na całą populację. Nadużywanie alkoholu powoduje wiele szkód społecznych, takich jak: zakłócanie bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie.

Podstawę prawną rozwiązywania problemów alkoholowych stanowi ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Ustawy określają kierunki polityki państwa wobec alkoholu i narkotyków. Kompleksowo regulują zagadnienia dotyczące profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, wskazują zadania z tego zakresu oraz podmioty odpowiedzialne za ich realizację, określają również źródła finansowania tych zadań.

Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w 1996 roku wprowadziła obowiązek realizacji gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych. Ustawa w art. 4¹ stanowi, że „Prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy” oraz na podstawie art. 10. ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, działania te również prowadzi gmina.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii jest finansowany ze środków pozyskanych przez Gminę z pobieranych opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż detaliczną napojów alkoholowych.

Zgodnie z art. 18² pkt 1 ustawy dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych wykorzystywane będą jedynie na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii.

Gminny Program Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Niegowa na 2023 rok uwzględnia zadania przewidziane w Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021-2025.

2. Diagnoza problemów alkoholowych w Gminie Niegowa

Diagnoza problemów społecznych na terenie Gminy Niegowa została zrealizowana w grudniu 2021 roku. Badaniami objęto dorosłych mieszkańców, uczniów oraz sprzedawców napojów alkoholowych. Celem diagnozy było zbadanie skali problemów społecznych na terenie Gminy Niegowa.

Spożywanie alkoholu wg mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. Z zebranego materiału badawczego wynika, iż 20 % osób w ogóle nie pije alkoholu, 36 % pije alkohol kilka razy w roku, 28 % kilka razy w miesiącu a 26 % kilka razy w tygodniu lub codziennie. Osoby, które sięgają po alkohol, najczęściej spożywają piwo, wino a ponad 26 % wódkę. Główne powody sięgania po alkohol są spotkania towarzyskie oraz chęć złagodzenia stresu, aby zapomnieć o problemach oraz pod wpływem znajomych. Niepokojący jest fakt, że 20% mieszkańców przyznaje, iż widziało kobiety w ciąży pijące napoje alkoholowe. Według części mieszkańców spożycie alkoholu na przestrzeni kilku lat na terenie gminy Niegowa maleje, a w opinii 27 % jest stałe. Natomiast 25 % uważa, że spożycie wzrasta. Znaczna większość mieszkańców ocenia pozytywnie zaangażowanie władz lokalnych w rozwiązywanie problemów społecznych, niedostateczne działania oceniło 28 % badanych, jednocześnie osoby nie potrafiły wskazać w jaki sposób poprawić te działania.

Skala problemu alkoholowego wśród uczniów w Gminie Niegowa jest mniejsza w porównaniu do skali całego kraju, zauważyć można znacznie niższy odsetek sięgania po alkohol w porównaniu do danych ogólnopolskich.

Z przeprowadzonych badań wśród sprzedawców napojów alkoholowych, dwie osoby przyznały się do sprzedaży napojów alkoholowych osobom niepełnoletnim, nie wszyscy też weryfikują wiek osoby prosząc o dokument tożsamości.

Kolejne badania dotyczyły problemów narkotykowych z perspektywy dzieci i młodzieży. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, zdobycie substancji psychoaktywnych nie jest możliwe. Uczniowie wskazują, że dostali od obcej osoby lub kupili od obcej osoby. Kontakt uczniów z substancjami psychoaktywnymi miało 1,32 % uczniów. Sięgając po te substancje podali następujące powody: przyjemność relaksacja, chęć zaimponowania w towarzystwie, presja grupy, ciekawość oraz chęć bycia modnym. W przypadku uczniów Gminy Niegowa problem narkotykowy jest bardzo niski, co istotne uczniowie posiadają wiedzę na temat konsekwencji zażywania tych substancji oraz w większości są przeciwni sięganiu po środki psychoaktywne.

Dane zawarte w Diagnozie problemów społecznych na terenie Gminy Niegowa, pozwolą na efektywniejsze działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii na terenie naszej Gminy.

3. Realizatorzy Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program jest realizowany przez Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

4. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Niegowa

1) Za pracę obejmującą zakres działań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii otrzymują wynagrodzenie brutto 300,00 zł. za udział w jednym posiedzeniu.

2) Wynagrodzenie za udział w posiedzeniu Komisji wypłacane jest na podstawie imiennej listy obecności.

3) Termin wypłaty wynagrodzenia nastąpi w ciągu 7 dni od daty złożenia listy wypłat wraz z kopią listy obecności.

5. Wykaz działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w Gminie Niegowa oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Niegowa

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz przeciwdziałania narkomanii:

a) prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych: zatrudniony prawnik i instruktor terapii uzależnień oraz specjalisty ds. kryzysu - uzależnienia behawioralne,

b) wczesna interwencja w przypadku zagrożenia życia i zdrowia alkoholików i ich rodzin przy współpracy: Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, lekarz,

c) udzielanie informacji: Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

d) wyposażenie placówek publicznych (szkoły, Urząd Gminy, poczta, ośrodki zdrowia, apteki) w publikacje o tematyce przeciwdziałania przemocy i uzależnieniom: ulotki, plakaty i inne publikacje.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy uzależnień pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie:

a) dofinansowanie kursów i szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zjawiska przemocy w rodzinie,

b) zakup materiałów biurowych,

c) kierowanie na badania mogące stwierdzić uzależnienie alkoholowe: biegły sądowy,

d) organizowanie czasu wolnego dla dzieci i młodzieży: zatrudnienie pracownika do prowadzenia zajęć wychowawczych w placówce wsparcia dziennego – świetlicy środowiskowej. Uwzględniono wytyczne zawarte w Narodowym Programie Zdrowia,

e) dofinansowanie dożywiania dzieci biorących udział w pozalekcyjnych programach opiekuńczych,

f) wyjazdy i przejazdy – delegacje,

g) udzielanie porad prawnych odnośnie przemocy domowej w zakresie Punktu Konsultacyjnego,

h) upowszechnianie informacji na temat lokalnej oferty pomocy dla członków rodzin z problemami przemocy i nadużywania napojów alkoholowych oraz narkomanii: Pełnomocnik Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

i) udział w Zespole Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,

j) prowadzenie lokalnych kampanii informacyjnych na temat zjawiska przemocy,

k) dofinansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych, imprez sportowych, przejazdów,

l) podejmowanie działań interwencyjnych, mobilizujących osoby uzależnione do podejmowania leczenia odwykowego. Przygotowanie dokumentacji do sądu w celu poddania się leczeniu odwykowemu: podkomisja ds. motywowania do leczenia odwykowego,

m) kierowanie na badania psychiatryczne osób wobec, których wszczęto postępowanie w celu skierowania do sądu o leczenie odwykowe,

n) uruchomienie procedury Niebieskiej Karty,

o) koszty sądowe kierowanych do sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego,

p) prowadzenie poradnictwa oraz pomocy psychologicznej w ramach Punktu Konsultacyjnego,

r) zapewnienie dostępu do pomocy prawnej osobom uzależnionym i członkom ich rodzin, w szczególności w zakresie ochrony przed przemocą w rodzinie.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych:

a) prowadzenie na terenie szkół programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,

b) edukacje użytkowników dróg – zakup ulotek, plakatów,

c) prenumerata lub zakup specjalistycznych opracowań i publikacji,

d) dofinansowanie dojazdów, przejazdów na wycieczki dzieciom ze świetlicy,

e) ryczałt dla Pełnomocnika Wójta ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,

f) prowadzenie działań z wykorzystaniem materiałów edukacyjnych (broszury, ulotki, plakaty),

g) edukacja publiczna: informacje z danymi o dostępnej ofercie pomocy na terenie gminy, informacje o podejmowanych działaniach (strona internetowa Urzędu Gminy),

h) propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży, w szczególności ze środowisk zagrożonych uzależnieniami i wykluczeniem społecznym oraz organizowanie bezpiecznych form spędzania wolnego czasu: świetlica środowiskowa,

i) konsultacje w zakresie przemocy w rodzinie: prawnik, terapeuta, policjant.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii:

a) działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: kontrola zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, działania na rzecz zobowiązania do poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego, zakładanie i realizacja procedury „Niebieskiej Karty”,

b) dyżury interwencyjno-wspierające: Punkt Konsultacyjny ds. Uzależnień,

c) edukacja profilaktyczna – zakup książek o tematyce profilaktycznej dla bibliotek,

d) współpraca z policją i izbą wytrzeźwień.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego:

a) monitorowanie ilości wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych,

b) lustracja obiektów handlowych sprzedających napoje alkoholowe pod kątem realizacji zapisów ustawy zabraniającej reklamy i promocji napojów alkoholowych,

c) kontrolowanie zgodności usytuowania na terenie gminy miejsc sprzedaży i podawania napojów alkoholowych zgodnie z art. 18 ust. 3a ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

d) kontrola obiektów handlowych detalicznych i zakładów gastronomicznych w zakresie sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom nietrzeźwym lub niepełnoletnim, jak również na kredyt i pod zastaw,

e) występowanie w charakterze oskarżyciela publicznego w sprawach sądowych związanych z nieprzestrzeganiem ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,

f) występowanie przed sądem w sprawie o leczenie osób skierowanych przez Komisję.

6) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego:

a) współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Niegowie, rozeznanie potrzeb i ewentualnej liczby osób kwalifikującej się do wsparcia socjalnego zgodnie z przepisami o pomocy społecznej,

b) działalność placówki wsparcia dziennego – świetlicy środowiskowej.

6. Preliminarz budżetowy na 2023 rok

1) Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych – 8 540,00 zł.

2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie – 36 000,00 zł.

3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych - 8 460,00 zł.

4) Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii - 27 000,00 zł.

5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszaniem przepisów w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego - 0,00 zł.

6) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontaktu socjalnego - 0,00 zł.

RAZEM: 80 000,00 zł.